

SPIS TREŚCI

OD AUTORA	5
I. ZIEMIE BULGARSKIE PRZED OSIEDLENIEM SIĘ SŁOWIAN	
Pradzieje Bułgarii	7
Trakowie	11
Ziemie trackie pod panowaniem Rzymian	16
Gotowie i Hunowie na ziemiach bałkańskich	20
Chryścianizacja, romanizacja i hellenizacja Tracji i Mezji	20
II. WIELKIE WĘDRÓWKI SŁOWIAŃSKO-BULGARSKIE. POWSTANIE PIERWSZEGO PAŃSTWA BULGARSKIEGO	
Praojczyzna Słowian	23
Antowie i Sklawinowie	24
Państwo awarskie	25
Osiedlenie się Słowian na Bałkanach	26
Gospodarka, religia i ustrój społeczny Słowian	28
Walki Słowian z Bizancjum	31
Protobułgarzy	32
Powstanie pierwszego państwa bułgarskiego	34
III. KSZTAŁTOWANIE SIĘ PAŃSTWA BULGARSKO-SŁOWIAŃSKIEGO	
Gospodarka i ustrój społeczny Protobułgarów	36
Kultura Protobułgarów	37
Organizacja państwowa	41
Wojny z Bizancjum w VII i VIII wieku	42
Chan Krum	46
IV. ROZKWIŃT I UPADEK PIERWSZEGO PAŃSTWA BULGARSKIEGO	
Sławizacja i chryścianizacja Bułgarii	51
Car Symeon I Wielki	55
Kryzys państwa w dobie cara Piotra i początki ruchu bogomilskiego	59
Podbój Bułgarii Naddunajskiej przez Bizancjum	61
Piśmiennictwo i sztuka w dobie pierwszego państwa bułgarskiego	63
V. WIELKIE WOJNY Z BIZANCJUM. ZIEMIE BULGARSKIE W NIEWOLI BIZANTYŃSKIEJ	
Powstanie Komitopulów i utworzenie carstwa zachodniobułgarskiego	68
Wyprawy zdobywcze Bazylego II Bułgarobójcy	70
Ziemie macedońskie i bułgarskie pod panowaniem Bizancjum	71
Wielkie powstanie macedońskie przeciwko Bizancjum	73
Rozwój herezji bogomilów	76

VI. POWSTANIE I ROZKWIET DRUGIEGO PAŃSTWA BULGARSKIEGO

Wybuch powstania w Tyrnowie. Teodor i Asen	78
Wojny cara Asena I z Bizancjum	80
Podboje cara Kalojana	81
Rządy wielkich bojarów	83
Zdobycie pozycji mocarstwowej. Iwan Asen II	85
Stosunki gospodarcze i społeczne w XIII i XIV wieku	87
Organizacja państwowa	93

VII. ZMIERZCH ASENOWICZÓW I DYNASTIA TERTERÓW

Ostatni Asenowicze	95
Konstantyn Asen Tich	96
Powstanie Iwajły	99
Rozbite feudalne, dominacja tatarska i walki o tron	101
Teodor Swetosław i walki z Bizancjum	103

VIII. BULGARIA POD PANOWANIEM SZYSZMANOWICZÓW

Wojny z Bizancjum i Serbią	105
Bezsilność Bułgarii wobec ekspansji Turków	107
Sztuka w XIII i XIV wieku	108
Literatura w XIII i XIV wieku	113

IX. PODBOJE TURECKIE I PIERWSZE PRÓBY WYZWOLENIA ZIEM BULGARSKICH

Powstanie państwa Turków Osmańskich	115
Pierwsze podboje w Europie	115
Bitwa nad Maricą	117
Podbój Bułgarii przez Turków	117
Organizacja sułtanatu tureckiego	120
Bitwa pod Ankarą i próba powstania w Bułgarii	121
Wyprawy węgierskie przeciwko Turcji i klęska pod Warną	122
Turcja u szczytu potęgi	123

X. ZIEMIE BULGARSKIE POD JARZMEM TURECKIM

Położenie ziem bułgarskich w monarchii osmańskiej	125
Turecki system lenny	127
Walka ludności z dominacją turecką	130

XI. KRYZYS WEWNĘTRZNY IMPERIUM OSMAŃSKIEGO

Rozkład tureckiego systemu feudalnego i rozwój stosunków towarowych	133
Reformy sułtana Selima III	134
Grecki ruch narodowy	136

XII. ODRODZENIE NARODOWE BULGARÓW

Pajsi Chilendarski i Sofroni Wraczański	138
Pierwsze walki o wyzwolenie	140
Epoka Tanzimatu w Turcji	141
Ziemie bułgarskie w drugiej ćwierci XIX wieku	141
Ruch narodowowyzwoleńczy w latach 1830–1853	143
Wojna krymska 1853–1856	144
Początki ruchu oświatowego	147
Walka o kościół narodowy	149

XIII. ROZWÓJ RUCHU NARODOWO-WYZWOLEŃCZEGO 1856–1876

Okres czetnicki ruchu narodowego	154
Bułgarski Centralny Komitet Rewolucyjny (BCKR) i Krajowa Organizacja Rewolucyjna	160
Christo Botew i Tymczasowy Centralny Komitet Rewolucyjny	164
Powstanie kwietniowe	168

XIV. WOJNA ROSYJSKO-TURECKA I WYZWOLENIE BULGARII

Wybuch wojny	174
Działania wojenne	175
Traktat w San Stefano i kongres berliński	177
Tymczasowa administracja rosyjska	179
Walka o obalenie postanowień kongresu berlińskiego	181
Utworzenie autonomicznej Wschodniej Rumelii	182
Kultura w schyłkowej epoce odrodzenia bułgarskiego	183

XV. PIERWSZE LATA WYZWOLONEJ BULGARII

Nadanie Księstwu Bułgarskiemu konstytucji	188
Objęcie tronu przez Aleksandra Battenberga	189
Rządy liberałów i reforma agrarna	190
Obalenie rządu liberalnego i objęcie władzy przez księcia	192
Zjednoczenie Bułgarii i wojna serbsko-bułgarska	194
Obalenie księcia Aleksandra. Książę Ferdynand	197

XVI. ROZWÓJ KAPITALIZMU W BULGARII

Reżim Stambułowa	201
Ruch robotniczy i powstanie Bułgarskiej Partii Socjaldemokratycznej	202
Upadek Stambułowa	205
Sytuacja polityczna po upadku Stambułowa. Partie polityczne	206
Rządy stambułowistów i powstanie ilindenkie w Macedonii	209
Ruch robotniczy w początkach XX wieku	212
Obalenie rządu stambułowistów	215
Rozwój gospodarczy w latach 1878–1912	215
Kultura w latach 1878–1918	219

XVII. WOJNY BAŁKAŃSKIE I PIERWSZA WOJNA ŚWIATOWA

Rewolucja młodoturecka	224
Powstanie trzeciego carstwa bułgarskiego	225
Utworzenie sojuszu bałkańskiego	225
Dwie wojny bałkańskie	227
Przystąpienie Bułgarii do pierwszej wojny światowej	231
Pierwsza wojna światowa	232
Powstanie żołnierskie	235
Układ o zawieszeniu broni	236

XVIII. PIERWSZE LATA POWOJENNE I POWSTANIE WRZEŚNIOWE 1923 ROKU

Sytuacja rewolucyjna w Bułgarii	238
Koalicyjny rząd Aleksandra Stambolijskiego	240
Samodzielne rządy zemedelców	241
Przewrót 9 VI 1923 roku	244
Powstanie wrześniowe 1923 roku	247

XIX. WALKA O UTRZYMANIE RZĄDÓW PARLAMENTARNYCH I KONSTYTUCJI

Polityka rządu Cankowa	251
Działalność Bułgarskiej Partii Komunistycznej (t.s.)	252
Stabilizacja polityczna i gospodarcza	254
Kryzys gospodarczy	256
Rządy Bloku Narodowego	256
Proces lipski	259

XX. PRZEWROT 19 V 1934 ROKU I WOJSKOWA DYKTATURA MONARCHICZNA

Rządy grupy „Zveno”	261
Wprowadzenie dyktatury monarchiczno-wojskowej	263
Walka o utworzenie frontu narodowego sił antyfaszystowskich	263
Przystąpienie Bułgarii do obozu państw faszystowskich	265
Kultura w latach 1918–1944	267

XXI. BUŁGARIA W LATACH DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ. POWSTANIE BUŁGARSKIEJ REPUBLIKI LUDOWEJ

Przystąpienie Bułgarii do Paktu Berlińskiego	271
Wybuch powstania antyfaszystowskiego	273
Powstanie Frontu Narodowego	274
Wojna wyzwolenicza	277
Powstanie Bułgarskiej Republiki Ludowej	279

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA PO ROKU 1944	280
WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE	284
TABLICE GENEALOGICZNE	289
PARTIE POLITYCZNE MIESZCZAŃSTWA BUŁGARSKIEGO W LATACH 1878–1918	294
INDEKS NAZWISK	296
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I NARODOWOŚCI	316
SPIS ILUSTRACJI	327
SPIS MAP	329